

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Jana Passera a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **S. K. M.**, zastoupeného JUDr. Antonínem Šmídkem, advokátem se sídlem Jestřábí 974, Liberec, proti žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 10. 2014, čj. CPR-7645-2/ČJ-2014-930310-V238 a čj. CPR-7645-3/ČJ-2014-930310-V238, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 2. 12. 2014, čj. 58 A 12/2014 - 26,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 2. 12. 2014, čj. 58 A 12/2014 - 26, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Libereckého kraje, odbor cizinecké policie, vydala dne 17. 4. 2014 rozhodnutí čj. KRPL-107426-83/ČJ-2012-180024-SV, kterým žalobci uložila správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a stanovila dobu, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie v délce 3 měsíců. Počátek této doby stanovila od okamžiku, kdy cizinec pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky. Žalobci stanovila dobu k vycestování v délce 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí. Uvedla, že podle § 120a zákona o pobytu cizinců se na žalobce nevztahuje důvod znemožňující vycestování.

[2] Důvodem správního vyhoštění bylo to, že žalobce byl na území České republiky zaměstnán bez povolení k zaměstnání, ačkoli povolení bylo podmínkou výkonu zaměstnání.

[3] Správní orgán prvního stupně téhož dne vydal i rozhodnutí čj. KRPL-107426-84/ČJ-2012-180024-SV, kterým žalobci uložil povinnost uhradit náklady řízení.

[4] Žalovaná rozhodnutím ze dne 1. 10. 2014, čj. CPR-7645-2/ČJ-2014-930310-V238, zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí správního orgánu prvního stupně o správním vyhoštění. Dalším rozhodnutím z téhož dne, čj. CPR-7645-3/ČJ-2014-930310-V238, zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí správního orgánu prvního stupně o nákladech řízení.

II.

[5] Žalobce napadl obě rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci. Krajský soud žalobu usnesením označeným v záhlaví odmítl. Uvedl, že podle § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců musí být žaloba proti správnímu rozhodnutí o vyhoštění podána do deseti dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni. Zmeškání lhůty nelze prominout. Lhůta pro podání žaloby uplynula dne 12. 10. 2014, žalobce však podal žalobu k poštovní přepravě až dne 13. 10. 2014, podal ji tedy opožděně. Rozhodnutí o nákladech řízení obsahuje závislý výrok, a to i přesto, že byl obsažen v samostatném rozhodnutí. Přezkum takového rozhodnutí musí probíhat na základě shodných procesních pravidel, jako kdyby byl výrok o nákladech součástí jednoho rozhodnutí společně s výrokem ve věci samé. Proto i na rozhodnutí o náhradě nákladů řízení o správním vyhoštění dopadá lhůta pro podání žaloby dle § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců.

III.

[6] Žalobce (stěžovatel) napadl usnesení krajského soudu v celém rozsahu kasační stížností opírající se o důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[7] Stěžovatel namítal nesprávné posouzení podmínek řízení, které rozhodnutí krajského soudu předcházely, a vliv této skutečnosti na nepříznivé rozhodnutí ve věci. Byl přesvědčen, že zmeškal lhůtu pro podání žaloby z omluvitelného důvodu, totiž z důvodu nedostatečného poučení v rozhodnutích žalované. Žalovaná v poučení uvedla pouze: „*Toto rozhodnutí je konečné a nelze se proti němu podle § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. odvolat.*“ Dle stěžovatele mělo být součástí poučení i poučení o možnosti podat žalobu, proti komu, k jakému soudu, v jaké lhůtě a podle jakého zákonného ustanovení.

[8] Zákon o pobytu cizinců neurčuje povinnost, způsob nebo rozsah poučení ve vztahu k předložené věci. Správní řád však v § 4 správnímu orgánu ukládá, aby dotčené osobě poskytl přiměřené poučení a umožnil jí uplatňovat práva a oprávněné zájmy. Konkrétní obsah poučovací povinnosti pak obsahuje § 68 spr. ř. V soudním řádu správním je poučovací povinnost upravena v § 36. Žalovaná tedy stěžovateli poskytla nepostačující poučení, čímž byl stěžovatel zkrácen na možnosti se účinně, zejména včas, bránit v řízení před soudem.

IV.

IV.1 Vyjádření žalované

[9] Žalovaná uvedla, že ze správního řádu nevyplývá povinnost poučit účastníka řízení o tom, zda je možné podat po vyčerpání opravných prostředků ve správním řízení proti rozhodnutí žalobu ve správním soudnictví. K tomu žalovaná odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 35/2005.

IV.2 Replika stěžovatele

[10] Stěžovatel měl za to, že v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 35/2005, stejně jako v rozhodnutích čj. 5 As 10/2004 - 32 a čj. 7 Ads 42/2003 - 25, je řešena odlišná právní otázka. Stěžovatel zdůraznil účel správního řízení, v němž mají mít účastníci správního řízení rovné postavení. Žalovaná však měla v předložené věci postavení významně silnějšího účastníka. Legalizace jejího postupu by byla v rozporu se základními zásadami činnosti správního orgánu, zejména § 4 spr. ř. Stěžovatel byl přesvědčen, že žalovaná zjevně zneužila svého postavení, neboť využila závislosti slabší strany k dosažení nerovnováhy ve vzájemných právech a povinnostech.

[11] Stěžovatel po replice doručil ještě „*upřesnění důvodu kasační stížnosti*“. Uvedl, že lhůta pro podání žaloby byla procesněprávní, nikoliv hmotněprávní. Krajský soud pochybil, neboť lhůtu posoudil jako hmotněprávní. Desátý den lhůty připadl na neděli (12. 10. 2014), posledním dnem k podání žaloby tedy byl nejbližší následující pracovní den, tj. pondělí 13. 10. 2014. Žaloba proto byla podána včas.

V.

[12] Kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Nejvyšší správní soud proto posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost je důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že kasační stížnost míří proti usnesení krajského soudu, který žalobu v předložené věci odmítl pro opožděnost. Krajský soud tedy žalobu neposuzoval meritorně. Jediným možným důvodem podání kasační stížnosti je tak nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a Nejvyšší správní soud přezkoumává v kasačním řízení jen to, zda krajský soud správně posoudil nesplnění procesních podmínek (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu čj. 3 Azs 33/2004 - 98 a čj. 2 As 45/2005 - 65; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[15] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Zvláštním zákonem, který stanoví jinou lhůtu, je mimo jiné zákon o pobytu cizinců.

Podle § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců platí, že žaloba proti správnímu rozhodnutí o vyhoštění musí být podána do 10 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni a že zmeškání této lhůty nelze prominout.

[16] Lhůta podle § 72 odst. 1 s. ř. s. k podání žaloby je lhůtou procesní, k jejímu zachování tedy postačí, je-li v poslední den lhůty podání předáno k poštovní přepravě (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 4 Ads 188/2008 - 53). Podle § 40 odst. 4 s. ř. s. totiž platí, že lhůta stanovená soudním řádem správním je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li soudní řád správní jinak.

[17] Podle § 40 odst. 1 věty první s. ř. s. lhůta stanovená soudním řádem správním počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. Podle § 40 odst. 3 věty první s. ř. s. platí, že případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Podle § 40 odst. 6 s. ř. s. platí, že pokud zvláštní zákon, jímž se stanoví lhůty k podání návrhu k soudu, nemá ustanovení o počítání a běhu lhůt, platí ustanovení odstavců 1 až 4 obdobně.

[18] Lhůta stanovená v § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je tedy lhůtou speciální ve vztahu k soudnímu řádu správnímu a stanoví lhůtu k podání návrhu soudu rozhodujícímu ve správním soudnictví. Přitom zákon o pobytu cizinců nemá vlastní ustanovení o počítání a běhu lhůt. Na počítání této lhůty se tedy uplatní § 40 s. ř. s.

[19] V předložené věci byla zástupci stěžovatele obě rozhodnutí žalované doručena dne 2. 10. 2014. Lhůta k podání žaloby podle § 40 odst. 1 s. ř. s. počala běžet v pátek 3. 10. 2014. Desátý den lhůty připadl na neděli 12. 10. 2014. Posledním dnem k podání žaloby tedy bylo pondělí 13. 10. 2014. Dle obálky založené ve spise krajského soudu na č. l. 6 byla žaloba v tento den podána k poštovní přepravě. Lhůta pro podání žaloby tedy byla zachována, žaloba nebyla opožděná.

[20] V desetidenní lhůtě stanovené v § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců byla podána nejen žaloba proti správnímu rozhodnutí o správním vyhoštění, ale i žaloba proti správnímu rozhodnutí o nákladech řízení.

[21] Nejvyšší správní soud má za to, že na akcesorické povaze výroku o nákladech konkrétního řízení nic nemění ani to, že je tento výrok obsažen (jako jediný výrok) v samostatném rozhodnutí správního orgánu. Z toho důvodu se desetidenní lhůta pro podání žaloby stanovená v § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců musí uplatnit nejenom na žalobu proti rozhodnutí o správním vyhoštění, ale i na žalobu proti rozhodnutí o nákladech takového řízení. Soud by totiž posuzoval žalobu proti rozhodnutí o správním vyhoštění, o níž má rozhodnout do 60 dnů (§ 172 odst. 7 zákona o pobytu cizinců); mohl by dospět k závěru o nezbytnosti zrušení správního rozhodnutí o vyhoštění a přitom by nemohl zrušit akcesorický výrok o nákladech řízení, byť obsažený v samostatném rozhodnutí, pro jehož napadení žalobou by nadto ještě mohla běžet obecná dvouměsíční lhůta dle § 72 odst. 1 s. ř. s.

[22] Stěžovatel v předložené věci lhůtu pro podání žaloby zachoval u obou napadených rozhodnutí. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že rozhodnutí krajského soudu, kterým žalobu stěžovatele odmítl, je nezákonné.

VI.

[23] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§110 odst. 1. s. ř. s.). V něm krajský soud rozhodne vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[24] Krajský soud rozhodne v novém rozhodnutí rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. dubna 2015

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu